

DE KATHEDRAAL VAN AMIENS

Martin Roos

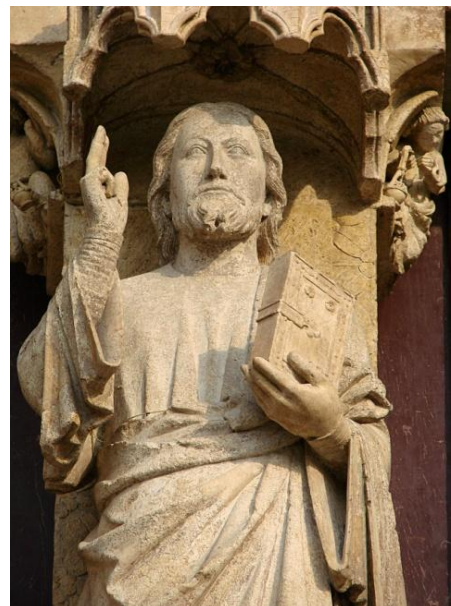

De beruchte Peter van Amiens die, rijdend op een ezel, het volk in 1095 ocriep om naar Jeruzalem te gaan, heeft de kathedraal die wij nu nog bewonderen niet gekend. De Onze-Lieve-Vrouwekerk, die er in zijn tijd stond was Romaans, maar is later afgebrand. In de dertiende eeuw was Amiens inmiddels heel rijk geworden, zodat men een nieuwe kerk kon bouwen en zelfs voortdurend aan het werk kon blijven. Meestal moest men immers na een aantal jaren ophouden, omdat het geld op was en nieuwe collectes, aandelen of aflaten moesten worden uitgeschreven. In 1220 begon men; vijftig jaar later was men klaar. Men was zo zeker van zijn zaak, dat men niet - zoals gebruikelijk - bij het koor begon te bouwen, maar met de voorgevel en het schip aanving. Het resultaat is dan ook iets uitzonderlijks: een enorme kerk in één stijl. Men spreekt dan ook wel van de meest zuivere vorm van gotiek in Frankrijk. Alle kenmerken zijn er: een driebeukig schip, een koor met een

omgang en het spelen met licht, zodat je omhoog gaat kijken. Het westfront vertoont een galerij met koningen, zodat men mag aannemen dat de Franse koning flink heeft bijgedragen aan de financiering van de kerk.

Enige kunstwerken zijn wereldberoemd geworden. 'Le beau Dieu d'Amiens' (hiernaast afgebeeld) in het tympanum van het hoofdportaal heeft een plaats gekregen in de kunstgeschiedenisboeken. Maar ook de zestiende-eeuwse koorbanken met hun houtsnijwerk hebben hun roem vergaard.

Toch is het meest kitscherige deel van het kerkinterieur het bekendst geworden. Allereerst natuurlijk het labyrint. Sinds de new-agebeweging mensen aanspoort diep in hun ziel te graven zijn labyrinten weer binnen de aandacht gekomen, als symbool van de levensweg. Een

labyrint is niet hetzelfde als een doolhof met zijpaden die doodlopen. De keuze van het pad dat doodloopt wordt wel geacht consequenties te hebben. Men vindt in de middeleeuwen zo'n doolhof wel als metafoor voor het zoeken naar de graal. Maar in kerken, zoals in Amiens en Chartres, kent het labyrint maar één route. Je hoeft er alleen maar aan te beginnen en dan kom je er vanzelf. Middelpunt van zo'n labyrint is vaak Christus, maar soms ook juist niet en wordt Hij geacht de draad te zijn die ons door het leven leidt. Dus niet het (intellectuele) zoeken en proberen is hier de deugd, maar juist het lijdzaam zich laten leiden. Enfin als er geen stoelen op het labyrint staan, staan er misschien mensen meditatief te doen.

Het tweede beroemde kitschmonument is een barok grafmonument uit 1628. Het zou in de vergetelheid zijn geraakt als het niet in de Eerste Wereldoorlog tot een meesterwerk was uitgeroepen vanwege de wende engel. Duizenden kaarten met dit beeld zijn naar het thuisfront verstuurd, omdat soldaten daarin hun eigen verdriet herkennen, in de zinloze loopgraven. Wellicht is dat wonderlijk: niet de immense kathedraal riep de emoties op, maar een klein beeldje; echter misschien wel omdat het in een verheven ruimte stond.

Maar het echte wonder van Amiens is het feit dat de kerk er nog staat, ondanks al het oorlogsgeweld rond de Somme.